

Каськова Л.Ф., Садовські М.О., Хміль О.В., Павленкова О.С.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Кафедра дитячої терапевтичної стоматологічної академії з профілактикою
стоматологічних захворювань

mk.stom87@gmail.com

ГЕРМЕТИЗАЦІЯ ТИМЧАСОВИХ МОЛЯРІВ У ДІТЕЙ, ЯК ЕФЕКТИВНИЙ МЕТОД РАННЬОЇ ПРОФІЛАКТИКИ КАРІЄСУ

Ураження карієсом тимчасових зубів залишається одним з головних невирішених питань в дитячій стоматології. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, що були опубліковані в Посібнику із впровадження ВООЗ програми охорони здоров'я порожнини рота («Ending childhood dental caries: WHO implementation manual», 2019), понад 530 мільйонів дітей у всьому світі мають карієс тимчасових зубів. Однак, ранній дитячий карієс (РДК) був необґрунтовано недооцінений, що пов'язано з редукцією приросту інтенсивності карієсу після фізіологічної зміни тимчасових зубів.

Чинники, що можуть мати вплив на виникнення РДК, розпочинають діяти в антенатальному періоді розвитку дитини: нераціональний і незбалансований режим харчування вагітних, вік жінки, порядковий номер народженої дитини, низька вага при народженні (І.І. Якубова, В.А. Кузьміна./Розробка схеми профілактики раннього дитячого карієсу та доведення її ефективності в дітей до двох років.//Современная стоматология. – 2017. - № 4).

Системні захворювання, збільшення частоти респіраторних захворювань та їх часті рецидиви в дітей від 1 до 5-ти років (Каськова Л.Ф., Павленкова О.С., 2016; Уласевич Л.П., 2017) мають статистично доведений вплив на виникнення РДК. Незадовільний стан гігієни підвищує ризик розвитку дисбактеріозу порожнини рота, ступінь якого має доведений кореляційний зв'язок з інтенсивністю карієсу тимчасових зубів (Каськова

Л.Ф., Акжитова Г.О., 2011). Значущу роль у розвитку карієсу відіграє характер вигодовування. Діти, які знаходяться на природному вигодовуванні, мають нижчий ризик виникнення РДК порівняно з дітьми, які перебувають на штучному вигодовуванні (Каськова Л.Ф., Шепеля А.В., 2009; Кузняк Н., Годованець О., 2013).

Комплекс профілактичних заходів складається з трьох етапів, де першим є гігієнічне навчання. Другий етап включає вибір засобів гігієни та їх застосування з урахуванням стану гігієни порожнини рота дитини. А третій передбачає індивідуальне призначення профілактичних заходів із врахуванням факторів ризику. Беззаперечно, профілактика карієсу повинна розпочинатися якомога раніше.

Крім використання фтору і регулярної гігієни порожнини рота, одним з найбільш важливих профілактичних методів проти виникнення карієсу є герметизація фісур. Проте, швидкий прогрес в розробці нових матеріалів для герметизації також ставить нові питання про їх правильне застосування. Багаточисельні роботи вітчизняних та зарубіжних фахівців доводять, що герметизація фісур жувальної групи тимчасових зубів є ефективним методом профілактики карієсу. Проте, необхідно проводити регулярні перевірки стану проведеної герметизації, щоб уникнути передчасного руйнування матеріалу та, як наслідок, виникненню вторинного карієсу зуба.

Існують дослідження, щодо вивчення морфологічної картини протравленої емалі оклюзійної поверхні тимчасових молярів залежно від її ділянки і тривалості протравлювання 37% ортофосфорною кислотою (Біденко Н.В., 2015). Зважаючи на відмінності будови і властивостей емалі постійних і тимчасових зубів, авторами було доведено доцільність збільшення часу протравлювання емалі тимчасових зубів.

Успіх утримання та збереження герметизуючого матеріалу полягає в гарному проникненні матеріалу в ямки та фісури. Цікаво, що ефективне проникнення герметизуючого матеріалу на основі смоли не залежить від конкретного використовуваного матеріалу. Однак морфологія фісур суттєво

впливає на проникнення герметика. «Y» -образні тріщини мали низьку проникність для силантів, форма «U» або «V» забезпечувала їх гарне проникнення (Cvikl B, Moritz A, Bekes K. Pit and Fissure Sealants-A Comprehensive Review. Dent J (Basel). 2018;6(2):18).

Довгостроковий успіх матеріалів на основі смоли може також залежати від використання адгезивної системи і різних стратегій попередньої обробки, таких як лазерне опромінення чи абразивна обробка поверхні зуба (Brodeur J.- M., Calarneau C., 2006; Beauchamp J., Caufield PW, 2008; Дудік О.П., Чугу Т.В., Руда І.В., 2016).

Сучасні концепції здоров'я припускають, що стоматологічне здоров'я є невід'ємним поняттям фізичного, психологічного та соціального благополуччя, а найбільший внесок стоматології полягає в поліпшенні якості життя, оскільки більшість захворювань порожнини рота і їх наслідки впливали або впливають на повсякденне життя (ВООЗ, 2019).

Герметизація є ефективним засобом запобігання карієсу тимчасових та постійних зубів. Тому слід рекомендувати стоматологам застосовувати герметики для фісур та ямок в поєднанні з іншими профілактичними заходами у пацієнтів з високим ризиком розвитку карієсу.

Вибір матеріалу герметика залежить від віку пацієнта, поведінки дитини і часу прорізування зубів. Розміщення герметика є чутливою процедурою, яку слід виконувати в середовищі з контрольованою вологістю. Технічне обслуговування має важливе значення, і повторне застосування герметиків, коли це необхідно, важливо для забезпечення максимальної ефективності лікування.

Удосконалення та уточнення розроблених показань для проведення процедури герметизації, яка у комплексі з іншими профілактичними заходами дає найкращі показники дієвої профілактики, є перспективним напрямком для вивчення та проведення досліджень.